

The American Hungarian Federation

Serving the Community since 1906 - Fidelissimus ad Mortem

dr. Hantó Zsuzsa
a Koszorús Ferenc Emlékbizottság elnökének beszéde

Koszorús Ferenc emléknapiján
2017. július 7, Budavár
Honvédelmi Minisztérium

Tisztelt Hölgyeim és Uraim, Tisztelt Emlékezők!

70 évnek kellett eltelni, hogy 2014-ben Koszorús ezredes és hős katonái tiszteletére 1992-ben állított emléktáblát állami ünnepség keretében megkoszorúzhattuk, és konferenciát rendezhettünk a Koszorús akcióról. 2014-ben Hende Csaba honvédelmi miniszter az általa adományozható legnagyobb kitüntetést a Hazáért érdemérmét adományozta posztumusz Koszorús ezredesnek. 71 év után szobrot állíthattunk, Varga Imre Kossuth díjas szobrász alkotását. 73 évnek kellett eltelnie ahhoz, hogy a tettere emlékeztető sorok is a szoborra kerüljenek, magyar, angol és héber nyelven. - Azért vagyunk ma itt - hogy megemlékezzünk arról, hogy Koszorús Ferenc 1944. július 6-ról 7-re virradóan szembefordult a megszálló náci hatalommal, és katonai erővel megakadályozta a fővárosba menekült, és a budapesti zsidó lakosság deportálását.

Az embermentésnek széles társadalmi bázisa volt. Teleki Pál létrehozta a Magyar Függetlenségi Mozgalmat második miniszterelnöksége idején a német befolyás ellensúlyozása érdekében. A Magyar Függetlenségi Mozgalomnak nemcsak a németekkel szembeni ellenállás megszervezésében, de 1944. márciusa után az embermentésben is jelentős szerepe volt. Az egyházak, szervezetek, magánszemélyek ellenálló és mentő akcióinak feldolgozása még sok munkát igényel, bár születtek könyvek, filmek, amiket egy sorozatban kellene megjelentetni, miután kiegészítettük. Ki tud pl. arról az újszülöttről, akit egy keresztény orvos orvosi táskájában csempészett ki a gettóból.

Fontos megemlékeznünk az embermentők sorsáról a kommunista diktatúrában, hiszen Sztálin és hí tanítványai úgy gondolták, hogy akik védték nemzetüket, kultúrájukat és hagyományukat a német megszállóktól, védeni fogják a szovjet megszállók ellen is. Ezért törekedtek likvidálásukra.

Ez az oka, hogy Koszorús ezredes neve még ma sem része a nemzeti emlékezetnek, tette is csak szűk körben ismert, Ki tud arról, hogy a németek által megszállt Európában egyedülként Magyarország késleltette, és katonai erővel is akadályozta zsidók deportálását? Az embermentésre parancsot adó kormányzó megítélése ellentmondásos. Tények és ismeretek nélkül, indulatok szerint, érzelmi alapon.

Azok tagadják, elhallgatják vagy torzítják Koszorús, Horthy vagy Teleki jelentőségét és szerepét ebben a kritikus történelmi időben, akik a felelősség fogalmát újra és újra megfogalmazzák a két világháború közötti korszak államférfijai, politikusai kapcsán, 1944. novemberét követően viszont elfelejtették a felelősség szót. Akik szerint máig nincs felelőse a 700-800 ezer magyar állampolgár különböző jogcímenek a Szovjetunióba deportálásának. Nincs felelőse a megelőző célzattal történő internálásnak, a rabmunkáltatásnak, családok munkatáborba hurcolásának, 1956-os forradalmunk vérbe fojtásának.

Minden ember felelős tetteiért, embert emberré a felelősség vállalása teszi. A politikusok állampolgáraikért is felelőséggel tartoznak.

Vannak, akik máig nem fogadják el azt a sempruni következtetést, miszerint a XX. század mindkét diktatúrája, a kommunista és a náci, egyaránt emberellenes és lényegileg azonos. Teszik ezt Gereben Ágnes történész fogalmazásában ismerethiányból, konok megélhetési vakságból, tudatos dezinformációra törekvésből. Az 1999-es évektől csökkent az ismerethiány, viszont egyre erősebb a konok megélhetési vakság és a dezinformáció. Tudomásul kell venni mindenkinek, hogy az emberi szenvedésnek nincs mértékegysége, senkinek sincs joga ahhoz, hogy az egyik vagy a másik szenvedést alacsonyabb, vagy magasabb rendűnek minősítse a másikkal.

A náci és nyilas diktatúrában szerepet vállalók felelősségre vonása, büntetése, kivégzése a háború befejezése után megtörtént, a kommunista diktatúra felelőseinek nürnbergi pere máig várat magára. Ami még szomorúbb, a felelősség felvetésére is várni kell. Gondoljunk a Biszku vagy a sorttűz perekre.

Amíg a két diktatúra megítélésében, és a felelősség kérdésében, nincs egyetértés, nem lehet az elkövetők és áldozatok, napjainkban már leginkább a leszármazottaik között párbeszédet folytatni. E két lényeges kérdésben, a felelősség és a diktatúrák kérdésében együtt kell gondolkodnunk, és egyetértésre jutnunk, hogy Koszorús ezredesnek és páncélosainak Európában egyedüli hőstette a nemzeti emlékezet része lesz.